

Lezing ter gelegenheid van de opening van gebouw Dar-as-Salaam

Samenvatting

We leven in een tijd waarin er hevig wordt gediscussieerd over de multiculturele samenleving en over waarden en normen. Juist de islamitische bevolkingsgroep wordt voor scherpe vragen gesteld.

Maar er heerst nogal wat verwarring en ik wil proberen een kleine bijdrage tot opheldering te geven.

Ik begin met 'waarden en normen'. Men zegt: de allochtonen moeten de Nederlandse waarden en normen overnemen. Een minister liet zich zelfs ontvallen: zij moeten onze waarden, normen en gewoonten overnemen.

Dat is ten aanzien van de gewoonten een wonderlijke opmerking. Want welke gewoonten dan? Die verschillen onder autochtone Nederlanders al enorm! En waarom zouden aan iedere groep en aan iedere persoon zelfs niet eigen gewoonten gegund worden, zolang ze niet met de wet strijden.

Maar ook over waarden en normen is verheldering nodig. Waarden zijn de grondbeginselen en normen de richtsnoeren, de aanwijzingen voor het handelen van mensen. Ten aanzien van bepaalde normen en waarden zijn er onder de autochtonen enorme verschillen. Welke normen moeten de allochtonen dan aannemen? Waarom zouden allochtonen niet naar hun eigen waarden en normen mogen leven. Voor moslims is een belangrijke waarde: 'het goede aanbevelen en het kwade verbieden'. En wat goed en kwaad is, geloven ze te weten uit de Koran en het voorbeeld van de profeet.

Maar er zijn behalve de waarden en normen van bepaalde groepen en stromingen ook algemene waarden waarvan gevraagd mag worden dat iedere Nederlandse burger die aanvaardt. Ik noem er enkele:

- 1) de gelding van de grondwet en de wetten; iedere Nederlandse burger moet zich daaraan houden;
- 2) de democratie, die ook inhoudt vrijheid voor minderheden;
- 3) het respect voor elkaar en bijzondere aandacht voor de zwakken in de samenleving;
- 4) tenslotte de scheiding tussen kerk (religie) en staat.

Mijn indruk is dat de meest moslims deze waarden erkennen en zich er aan willen houden. Niet alle moslims, zoals ook niet alle autochtonen.

Willen we samenleven dan zullen we deze waarden, maar ook elkaar moeten respecteren. Alleen zo is de multiculturele samenleving die we nu eenmaal samen vormen te handhaven.

Voor dat respect zullen we elkaar moeten leren kennen en ons niet tegen elkaar afsluiten. Dan ontstaat er wellicht een interculturele samenleving. Surinaamse moslims kunnen hierin een belangrijke rol spelen.

Prof. Dr. D. C. Mulder